

Rellotge de sol de Can Forn

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 14 Parcel·la 28
Emplaçament Veïnat de la Vall de Ramió
Alçada: 95

Coordenades:

Latitud: 41.71025
Longitud: 2.60588
UTM Est (X): 467212
UTM Nord (Y): 4617681

Classificació

Número de fitxa 08082 - 128
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Any 1817
Estat de conservació Bo
Notes de conservació:

L'any 2007, la façana es va arrebossar i es deixa el rellotge de sol per restaurar, que havia perdut el gnòmon de vareta. A mà esquerra tenia altres tres orificis d'intents d'haver-lo volgut tornar a posar a lloc. El sol diferia de l'actual. Es desconeix per l'orifici si era del tipus antropomorf, però en tot cas, en el cercle solar s'hi havia esgrafiat a mena de raigs solars, uns triangles ben fins repartits en sèries de 5, amb un total de vint puntes. Les hores estaven situades en el mateix marc actual però les xifres eren àrabs. A la part inferior del quadrant, entre les línies que marquen les dues i les tres de la tarda hi ha tres impactes de bala.

Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 del Catàleg de Béns Protegits.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00

Número inventari	Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	002314300DG61H0001QD
Fitxes associades:	
<u>Can Forn</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dj., 20/01/2022 - 16:04

Descripció

Relloctge de sol situat a la façana orientada al sud de Can Forn, dessota mateix del ràfec. Presenta un pla rectangular, emmarcat i policromat amb terres. Dissenyat per una orientació sud, però el gnòmon està lleugerament inclinat cap a ponent. El rellotge està situat a l'interior, emmarcat per una línia vermella, color que també ha servit per dibuixar les línies horàries i les mitges hores, mes curtes i fines i els raigs solars. La línia de les 12 del migdia té una creu dibuixada a la part inferior, coincidint amb l'hora de l'Àngelus. L'astre solar està situat a la part superior; el groc és per l'interior i l'ocre per un cercle solar que envolta els raigs. A ambdós costats de l'astre hi ha la data de realització, de color negre "1817".

Les hores, en xifres romanes, el nom del propietari i el del quadranter estan situats en un segon requadre amb un ocre de fons i decoracions geomètriques i florals als quatre extrems. Les hores marquen de les VI del matí fins les VI de la tarda. Al capdamunt, "M.Forn / Damià oller me / Fecit en 12(la data enocre) Agost de".

A l'exterior hi ha un marc ornamental realitzat durant la restauració del rellotge l'any 2007 que consisteix una decoració simètrica: als escaires, un requadre resseguit per una tonalitat marronosa. Al seu interior una flor de cinc pètals amb estams decoratius. A la part superior i inferior, un rectangle de color verd amb una decoració geomètrica al seu interior. Als laterals seguint el mateix estil en tonalitats rosenques, una nova decoració geomètrica de formes arrodonides.

Observacions:

Aquest rellotge consta inscrit a l'Inventari de Rellotges de sol de la Societat Catalana de Gnomònica amb el número de referència, 5617.

Història

La notícia documentada més antiga és la venda atorgada per Guillem Xaixclaris (?) a favor de Pere Caselles i Lombarda de tot el Mas Forn de Ramió al segle XIV.

En el fogatge de Ramió de 1497 també hi surt esmentat per segona vegada.

En els llibres parroquials més antics, el mas Forn o Can Forn s'hi troba esmentat l'any 1596, on es deixa constància de l'òbit de Melcior Forn.

El següent òbit és de 1622 amb la mort de Pere Forn.

L'any 1625 mor Joan Oliver, masover de la Casa de Forn.

El 1628 mor Paula Forna.

I en el llibre de bateig de 1640 hi consta el bateig de Jacint Aleix, fill de Simon Aleix i de Caterina del Mas Forn.

L'any 1643 mor Joan Forn a Sant Celoni.

L'any 1653 mor una filla de Jaume Forn i de Maria.

El mateix any de 1653 Francesc Boer era treballador del Mas Forn i el mateix any Miquel Alom, originari d'Hostalric, és claveter del mateix mas.

L'any 1666 s'inscriu l'òbit de Toni Ivern, pagès masover del mas Forn.

L'any 1669, neix Paula Ribas, filla de Pere i de Maria.

L'any 1672 Margarida, muller de Bernat Miquel del mas Forn mor i és enterrada a Ramió.

L'any 1708 consten com a masovers de can Forn, el matrimoni format per Miquel Fugarolas i Victòria.

L'any 1711 tenim l'exemple d'una altra casa que com passarà amb el veïnat de la Serra, també acull gent refugiada per causa de guerra; Francesc, fill d'Isidre i Francesca, corders d'Hostalric, estant refugiats a can Forn, bategen el seu fill Francesc a l'església de Ramió.

L'any 1741 el fill de Pau Fort i Maria Pladevall, Francesc, és batejat a Ramió. Aquesta família viu en aquell moment, probablement com a masovers o com a refugiats a can Forn.

L'any 1754 Fermí Oller casat amb Tomasa testa com a propietari del can Forn. Era fill de Jacint Oller i de Maria Batllori. Deixa per hereu al seu fill Manuel i la legítima als seus altres fills, Damià Oller i Teresa Oller.

En el cadastre de 1862 el propietari de can Forn és Manuel Oller Terrades, maridat a Francesca Oller. Quan ella mor, Manuel es casà en segones núpcies amb Magdalena Maresma. Els seus pares s'anomenaven Damià i Rosa. L'any 1841 neix el seu hereu, Josep Oller i Oller (1841-†1882).

En el cadastre declara posseir una peça de terra de dues quarteres i mitja de secà, mitja quartera de vinya, disset quarteres de sureda, cent seixanta quarteres de bosc i deu quarteres ermes. També disposa d'una altra peça de quatre quarteres i vuit quartans de secà i de quatre quartans d'albereda. En una altra peça hi té tres quarteres i mitja de secà i quatre quartans d'erm. La darrera de les peces és d'una quartera i mitja de secà. A més de les terres també disposa de dos bous, una euga i un ruc a més de diversos caps de ramaderia.

Josep Oller i Oller, el mateix que fa la declaració en el cadastre de 1862, es casa amb Carolina Matas Serra però mor jove deixant sis fills (Manuel, Josep, Miquel, Francesca, Lluïsa i Maria).

En el padró de 1889, la vídua, Carolina Matas esdevé la propietària, que hi viurà amb els seus sis fills que treballen la finca a més dels mossos Pere Rovira Puig i Lleonart Expòsit. I a més, un detall important, és que en aquest moment, la casa es divideix en dos: una pels propietaris; l'altra pels masovers que era administrada en aquest moment per la família composta pel matrimoni, Jacint Lloveras Miró i Agustina Nualart i Sambert, que hi viuen amb cinc fills (Josep, Gabriel, Ramon, Tomàs i Maria).

De 1904 fins a 1930, els propietaris són Manuel Oller Matas i Dolors Castanyer. Hi viuen amb els seus fills (Carolina, Maria, Josep i Mercè). També hi tenen empadronats quatre mossos que s'aniran rellevant en aquests anys (Miquel Amargant, Josep Roure, Joan Tusell i Joan Estaper). L'any 1904, Manuel Oller Matas serà nomenat batlle de Fogars amb un mandat de dos anys.

L'any 1921 esdevenen masovers el matrimoni procedent de Can Romeguera, Jaume Lloveras i Elvira Montsant, amb els seus quatre fills (Josep, Carme, Joan i Eudald).

A partir de 1930 en el mas només hi trobem empadronats una família de masovers que han de menar totes les terres; es tracta del matrimoni format per Joan Sau Pol (†1950) i Josepa Bavià Arqués (†1954), amb els seus tres fills, Maria, Joan i Martí.

L'any 1945 continuen els mateixos masovers i quan moren els pares, és en Martí qui mena la finca amb la seva esposa Anna Cortina i Caminals. Tindran vuit fills tots ells nascuts al mas: Assumpció (1946); Eusebi (1947); maria (1948); Lluïsa (1951); Joan (1953); Victòria (1954); Pepita (1955) i Montserrat (1957).

Fa uns onze anys, la finca fou adquirida per una altra família que l'estan restaurant en el respecte més estricte de la construcció tradicional.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanístic Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

Enllaços d'interès:

[Web de la Societat Catalana de Gnomònica.](#)

